

Теорія і методика професійної освіти

УДК 378:373.5.011.3-051:811.161.2]:005.336.2

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.19145921>

**Лінгводидактичні стратегії продукування тексту
як дієвий чинник формування граматичної
компетентності майбутніх учителів української мови і літератури**

Горохова Тетяна Олександрівна

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри української мови
Факультету української філології, культури і мистецтва, Київського
столичного університету імені Бориса Грінченка, м. Київ, вул. Бульварно-
Кудрявська, 18/2, Україна, 04053, <https://orcid.org/0000-0003-0113-8653>

Прийнято: 12.02.2026 | Опубліковано: 28.02.2026

***Анотація:** Мета дослідження полягає в обґрунтуванні лінгводидактичних стратегій продукування тексту як дієвого чинника формування граматичної компетентності майбутніх учителів української мови і літератури у процесі вивчення дисциплін мовознавчого циклу; у визначенні змістових характеристик базових понять «граматична компетентність майбутніх учителів української мови і літератури» і «лінгводидактична стратегія продукування тексту»; а також у розробленні та описі поетапної реалізації лінгводидактичних стратегій продукування тексту в освітньому процесі університету. **Методи.** Для досягнення мети дослідження застосовано комплекс взаємодоповнювальних методів: теоретичних – аналіз, синтез, систематизація та узагальнення наукових джерел із педагогіки, дидактики, лінгводидактики й методики навчання мови для визначення теоретико-методологічних засад дослідження; порівняльно-зіставний аналіз дефінітивного апарату досліджуваної проблеми;*

емпіричних – педагогічне спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю студентів-філологів у процесі вивчення синтаксису і морфології сучасної української мови; вивчення й узагальнення педагогічного досвіду впровадження лінгводидактичних стратегій у практику університетської мовної освіти; анкетування й бесіди зі студентами та науково-педагогічними працівниками з метою з'ясування рівнів сформованості граматичної компетентності; статистичних – кількісний та якісний аналіз результатів педагогічних спостережень і діагностування. **Результати.** У статті уточнено зміст поняття «граматична компетентність майбутніх учителів української мови і літератури» як інтегрованої здатності створювати осмислені і зв'язні висловлення на основі системних знань морфологічного та синтаксичного рівнів мови. Описано лінгводидактичні стратегії продукування тексту з виокремленням орієнтувального та діяльнісного етапів їхньої реалізації. Схарактеризовано ефективний методичний інструментарій формування граматичної компетентності майбутніх учителів-словесників: систему вправ і завдань когнітивного, конструктивного і комунікативного типів; лінгвістичні ігри («Грамастист», «Мовний марафон»); навчальні проєкти; вікі-технології; проблемні завдання на основі паралельних граматичних конструкцій. **Висновки.** Лінгводидактичні стратегії продукування тексту корелюють із логікою сучасного освітнього процесу в університеті, розвивають у майбутніх учителів граматичну ерудицію, лінгвістичну гнучкість та мовне чуття, сприяють формуванню мотивації студентів-філологів до вдосконалення індивідуальної граматичної компетентності. Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробленням інноваційного методичного інструментарію прикладного спрямування для інтегрування освітніх складників дисциплін мовознавчого циклу. **Ключові слова:** майбутні вчителі української мови і літератури, лінгводидактичні стратегії, лінгводидактичні стратегії продукування текстів, граматична компетентність, здобувачі освіти, дисципліни мовознавчого циклу.

Linguodidactic strategies for text production as an effective means of developing grammatical competence of future Ukrainian language and literature teachers

Tetiana Horokhova

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Ukrainian language Department of The Faculty of Ukrainian Philology, Culture and Art, Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, Kyiv, Bulvarno-Kudriavska str., 18/2, Ukraine, 04053: <https://orcid.org/0000-0003-0113-8653>

Abstract: *The purpose of this study is to substantiate linguodidactic strategies of text production as an effective factor in the formation of grammatical competence of future teachers of Ukrainian language and literature in the process of studying linguistic disciplines; to define the conceptual characteristics of the key terms "grammatical competence of future teachers of Ukrainian language and literature" and "linguodidactic strategy of text production"; and to develop and describe the stage-by-stage implementation of linguodidactic strategies of text production within the university educational process. Methods.* To achieve the stated research purpose, a set of complementary methods was employed: theoretical — analysis, synthesis, systematization and generalization of scholarly sources in pedagogy, didactics, linguodidactics and language teaching methodology in order to establish the theoretical and methodological foundations of the study; comparative analysis of the definitional apparatus of the problem under investigation; empirical – pedagogical observation of the educational and cognitive activities of philology students during the study of syntax and morphology of the modern Ukrainian language; examination and generalization of pedagogical experience in implementing linguodidactic strategies in university language education practice; questionnaires and interviews with students and academic staff to assess the levels of grammatical competence formation; statistical – quantitative and qualitative analysis of the results of pedagogical

observations and diagnostics. **Results.** The article clarifies the content of the concept "grammatical competence of future teachers of Ukrainian language and literature" as an integrated ability to produce meaningful and coherent utterances on the basis of systemic knowledge of the morphological and syntactic levels of language. Linguodidactic strategies of text production are described with the identification of the orientational and activity-based stages of their implementation. Effective methodological tools for the formation of grammatical competence of future language and literature teachers are characterized, including: a system of cognitive, constructive and communicative exercises and tasks; linguistic games (Gramatyst, Language Marathon); educational projects; wiki technologies; and problem-based tasks grounded in parallel grammatical constructions. **Conclusions.** Linguodidactic strategies of text production correlate with the logic of the contemporary university educational process, foster grammatical erudition, linguistic flexibility and language sense in future teachers, and contribute to the formation of philology students' motivation for developing their individual grammatical competence. Prospects for further research are associated with developing innovative applied methodological tools for integrating the educational components of linguistic disciplines.

Keywords: future teachers of Ukrainian language and literature; linguodidactic strategies; linguodidactic strategies of text production; grammatical competence; higher education students; linguistic disciplines.

Постановка проблеми. Сучасний мінливий соціум, що функціонує в умовах інтенсивної цифровізації усіх сфер життєдіяльності суспільства, утвердження компетентнісної парадигми в українській освітній системі по-особливому актуалізують необхідність оптимізації й адаптування фахової підготовки майбутніх учителів української мови і літератури в контексті освітніх втрат на всіх етапах українськомовної освіти. Проблема формування граматичної компетентності як маркера культури фахового мовлення майбутніх

учителів української мови і літератури нині набуває виняткової гостроти як на етапі освітньої діяльності в академічному середовищі закладу вищої освіти, так і в подальшій професійній діяльності, що передбачає ефективну реалізацію завдань Нової української школи.

Актуальність обраної проблеми дослідження зумовлена, по-перше, змінами в змісті академічного мовознавства; по-друге, інтенсивною цифровізацією освітнього процесу (за змішаним форматом навчання – офлайн, онлайн); по-третє, вимогами Концепції Нової української школи; по-четверте, методично доцільним упровадженням здобутків українського мовознавства, дидактики й лінгводидактики задля формування компетентного, конкурентоздатного фахівця освітньої галузі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Опрацювання спеціальних досліджень і статей з обраної проблеми дало змогу окреслити певні сегменти її розробленості, а також окреслити вектори, що потребують дослідження на новому етапі розвитку вищої освіти в умовах цивілізаційних викликів. У сучасній педагогічній науці почасти використовуване термінне поняття «стратегії», яке дослідники (Д. Амічба, І. Білецька, Т. Клименко, В. Сіладі, О. Шкурко та ін.), розглядають як свідому розумову діяльність здобувачів освіти, спрямовану на досягнення необхідного рівня володіння мовою [1; 2; 3].

У науковому обігу поняття «стратегія» як педагогічна категорія функціонує в двох виявах: «дидактична стратегія» («навчальна стратегія») і «лінгводидактична стратегія», зорієнтовані на організацію освітнього процесу, на реалізацію підходів до навчання, принципів, форм, методів, прийомів, технологій, підпорядкованих меті та розв'язанню визначених завдань. Уперше в науковий дискурс термінне поняття «лінгводидактичні стратегії» ввела О. Любашенко [4], яка в монографічній праці багатоаспектно описала зарубіжний досвід реалізації лінгводидактичних стратегій в університетській освітній практиці, а також розробила типи лінгводидактичних стратегій з

урахуванням потреб української вищої освіти, що знайшли своє продовження в наукових публікаціях сучасних українських лінгводидактів (З. Бакум, В.Вітюк, Н. Голуб, О. Горошкіна, Т. Денищич, С. Караман, О.Караман, О. Копусь, О. Кулик, І. Кучеренко, О. Кучерук, В. Лучкевич, Л. Мамчур, С. Омельчук, О. Попова, Т. Рудюк, І. Хом'як та ін.) .

Теоретичні засади формування граматичної компетентності майбутніх учителів української мови і літератури розроблено в лінгводидактичних працях (З. Бакум, В. Вітюк, О. Горошкіна, Н. Голуб, Т. Груба, Р. Дружененко, О. Копусь, О. Кулик, О. Кучерук, Т. Кушнір, Є. Тарапата, Ю. Огарь, С. Омельчук, М. Пентиліук, І. Хом'як та ін.), які обґрунтували авторські методики навчання граматики української мови на різних етапах мовної освіти [5; 6; 7; 8; 9].

З-поміж досліджень, які ґрунтуються на впровадженні сучасних лінгводидактичних підходів до навчання граматики, варто виокремити роботу Т.Кушнір, присвячену розробленню й теоретичному обґрунтуванню методики формування граматичної компетентності, що передбачає поетапне впровадження в навчальний процес компетентнісного, системного, особистісно орієнтованого, суб'єктно-діяльнісного, комунікативно-діяльнісного, функційно-стилістичного, проблемного, когнітивно-комунікативного, соціокультурного підходів [10].

Окрему увагу варто звернути на праці, що висвітлюють особливості формування граматичної компетентності майбутніх фахівців на текстовій основі. Зокрема, Дж. Річардс вважає, що методологія, яка ґрунтується на текстоцентричному підході до навчання граматики включає знання про граматичні одиниці та граматичні структури в усних та письмових текстах; уміння створювати й аналізувати усні та писемні тексти в контексті особливостей відповідної культури; формування навичок проектувати завершені висловлювання, тексти, використовуючи відповідні граматичні засоби [11].

Л.Шиянюк стверджує, що навчання граматики на основі тексту сприяє: підвищенню якості знань, пізнавального інтересу до виучуваної дисципліни; пошуку, розумінню інформації та повній і глибокій її передачі; створенню відповідних моделей діяльності; розвитку творчої співпраці; використанню досвіду, ідей і підходів інших осіб; розвитку емоційної та естетичної чутливості [12]. О.Кулик доречно зауважує, що переваги навчання граматики на текстовій основі в тому, що мовні одиниці подаються не абстраговано, ізольовано, а в їх природному мовному оточенні, безпосередньому функціонуванні в мовленні [13]. На думку В. Луценко, систематична робота з текстом має передбачати роботу над засвоєнням морфологічних одиниць з погляду стилістичної функції в текстах (висловленнях) різних стилів, що дає змогу розглядати текст в органічній єдності змісту, структури й мовного оформлення, аналізувати його частиномовні особливості на лексичному, граматичному та стилістичному рівнях [14]. Дослідниця Н. Баранник стверджує, що розвиток граматико-стилістичних умінь студентів ґрунтується на текстах різних стилів шляхом зіставлення граматичних засобів і з'ясування їхньої стилістичної ролі [15].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Аналіз і синтез здобутків української лінгводидактики дає підстави констатувати, що теоретико-експериментальні дослідження й окремі студії дослідників присвячено розробленню ефективних методик формування граматичної компетентності різновікових категорій здобувачів освіти, проблема ж реалізації лінгводидактичних стратегій формування граматичної компетентності майбутніх учителів української мови і літератури досі не знайшла належного висвітлення в сучасній педагогічній науці.

Формулювання цілей статті. Метою статті є обґрунтування лінгводидактичних стратегій продукування тексту як дієвого чинника формування граматичної компетентності майбутніх учителів української мови і

літератури на заняттях дисциплін мовознавчого циклу. Досягнення визначеної мети передбачає розв'язання таких взаємопов'язаних завдань:

1. Систематизувати основні дефініції дослідження і виробити цілісний поняттєвий апарат, що забезпечить однозначність наукової аргументації та відтворюваність отриманих результатів.

2. З'ясувати теоретичні основи лінгводидактичних стратегій продукування тексту з урахуванням специфіки фахової підготовки вчителів-філологів.

3. Розробити та описати поетапну модель реалізації лінгводидактичних стратегій продукування тексту та представити ефективний методичний інструментарій.

Важливість досягнення окреслених цілей зумовлена трьома ключовими чинниками. По-перше, освітні втрати, що накопичилися внаслідок пандемії та воєнного стану в Україні, висувають підвищені вимоги до якості фахової підготовки майбутніх учителів-словесників, зокрема до рівня їхньої граматичної компетентності. По-друге, інтенсивна цифровізація освітнього середовища та широке застосування змішаного навчання актуалізують потребу в адаптуванні лінгводидактичних стратегій до нових умов. По-третє, вимоги Нової української школи до рівня мовно-комунікативної підготовки вчителів-словесників окреслюють нові критерії професійної компетентності, що зумовлює перегляд і оновлення методологічних підходів до організації мовознавчої підготовки у закладах вищої освіти.

Для досягнення мети дослідження застосовано комплекс взаємодоповнювальних методів: теоретичних – аналіз, синтез, систематизація та узагальнення наукових джерел із педагогіки, дидактики, лінгводидактики й методики навчання мови для визначення теоретико-методологічних засад дослідження; порівняльно-зіставний аналіз дефінітивного апарату досліджуваної проблеми; емпіричних – педагогічне спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю студентів-філологів у процесі вивчення синтаксису і

морфології сучасної української мови; вивчення й узагальнення педагогічного досвіду впровадження лінгводидактичних стратегій у практику університетської мовної освіти; анкетування й бесіди зі студентами та науково-педагогічними працівниками з метою з'ясування рівнів сформованості граматичної компетентності; статистичних – кількісний та якісний аналіз результатів педагогічних спостережень і діагностування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Логіка наукової студії зумовлює обґрунтування змістових характеристик таких базових понять: *«граматична компетентність майбутніх учителів української мови і літератури»*, *«лінгводидактична стратегія продукування тексту»*.

У статті зміст поняття *«граматична компетентність майбутніх учителів української мови і літератури»* потлумачено як інтегровану здатність створювати осмислені і зв'язні висловлення, що охоплюють системні знання морфологічного та синтаксичного рівнів мови; володіння граматичними поняттями, а також засобами вираження граматичних категорій; навички і вміння адекватно використовувати граматичні засоби у мовленнєвій діяльності в різноманітних ситуаціях спілкування для розв'язання мовленнєво-розумових завдань; комунікативний досвід правильного й доцільного використання граматичних одиниць в усному і писемному мовленні; усвідомлення ролі граматики у професійному та особистісному розвитку [16].

Методичну доцільність упровадження лінгводидактичних стратегій продукування тексту для формування граматичної компетентності майбутніх учителів української мови і літератури розглядаємо в контексті визначальних характеристик їх (динамічність, гнучкість, варіативність), що сприяє усвідомленому засвоєнню теоретичного матеріалу із синтаксису, виокремленню особливостей та закономірностей кожного типу речень на основі тексту навчальної інформації про теорію речень, а також самостійному створенню текстів-моделей, текстів-коментарів з використанням схем, алгоритмів, гіпотез.

За лінгводидактичною стратегією продукування тексту майбутні вчителі української мови і літератури оволодівають вміннями прикладного характеру, зокрема: переказувати теоретичний матеріал, ілюструючи теоретичні положення власними прикладами; створювати тексти-коментарі, тексти-інструкції; виконувати граматичні вправи і завдання тренувального, проблемного, творчого та дослідницького характеру, аналізувати, трансформувати, розгортати й згорнути в пропозованих і продукованих текстах складні синтаксичні конструкції, коментувати їхні синтаксичні функції, а також особливості функціонування в текстах різної жанрової належності.

Подаємо етапи (*орієнтувальний, діяльнісний*) лінгводидактичних стратегій практичної реалізації *лінгводидактичної стратегії продукування тексту* тексту як дієвого чинника формування граматичної компетентності майбутніх учителів української мови і літератури на заняттях дисциплін мовознавчого циклу.

На *орієнтувальному етапі лінгводидактичної стратегії* передбачено визначення мети, коментарі до опрацювання пропозованих текстів та сформульованих граматичних завдань до них. Зауважимо, що граматичні завдання до текстів мають містити елементи **проблемності**, які передбачають використання проблемних ситуацій, завдань і запитань, спрямованих на розвиток пізнавальної активності студентів під час опанування граматики та розвитку мовлення. Наприклад, студенти відчують утруднення у визначенні частиномовного статусу однозвучних слів у таких словосполученнях: *відкритий погляд і відкритий здавна, битий шлях і битий дощами дах, мелена кава і мелена власноруч кава*, тому вони не завжди правильно відносять їх до дієприкметників чи прикметників.

Спостережено, що проблемні завдання на означеному етапі формують мотивацію навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти: набувають пріоритетності навчально-пізнавальні мотиви, розвивається внутрішня зацікавленість, що стає чинником активізації учасників освітнього

процесу й ефективності формування в них граматичної компетентності. Як ефективні на цьому етапі розглядаємо завдання, зорієнтовані на проведення спостережень над граматичною організацією варіантів тексту. Наприклад:

Зіставте речення обох стовпчиків. Визначте, які граматичні зміни відбуваються під час заміни прямої мови непрямої. Схарактеризуйте особливості вживання особових і присвійних займенників у непрямій мові. Як відбувається заміна прямої мови непрямою, коли вона виступає питальним реченням. Як змінюється пунктуація в реченні з непрямою мовою. Яким стає смислове та стилістичне навантаження у паралельних конструкціях.

Пряма мова	Непряма мова
<p>- Привіт! Що читаєш?</p> <p>- Привіт! Та ось «Кобзаря» придбав на вихідних. Не можу відірватися!</p> <p>- Мені теж Шевченкові вірші подобаються. У них є щось особливе, якась душевність та мелодійність.</p>	<p>Зустрівши товариша, я привітався і запитав його про те, що він читає. Він привітався навзаєм і відповів, що читає «Кобзар», котрого придбав на вихідних, і не може відірватися. Я зауважив, що мені теж Шевченкові вірші подобаються, адже в них є щось особливе, якась душевність та мелодійність</p>

Проведення спостережень над граматичною організацією речень спонукає студентів вникати в сутність граматичних явищ, мовних процесів, осмислювати зв'язки між ними, сприяє формулюванню висновків та відповідних узагальнень, а відтак і під час продукування власних текстів.

Досвід переконує, що студенти не завжди вміють продуктивно працювати з навчально-науковим текстом, мають недосконалі навички читання й розуміння прочитаного, не вміють складати опорні конспекти. Значною мірою усвідомлення сприйнятого залежить від досвіду, рівня знань особистості, особливостей пам'яті, творчого мислення, ступеня концентрації уваги, а також

від умінь та навичок роботи з текстом, формуванню яких сприяють прийоми, спрямовані на усвідомлення змісту і структури конкретного тексту та виробленню алгоритму роботи з текстовим масивом. У процесі роботи з текстами доцільно спроектувати таку послідовність логічних дій, яка допоможе студентам сприйняти будь-який мовленнєвий витвір цілісно, підготує їх до виконання різних типів вправ та розв'язання завдань [9].

Опрацювання тексту як цілісності, що містить різні типи мовних одиниць, зокрема й граматичних, має ґрунтуватися на розумінні семантичного навантаження та логічної структури тексту, що є результатом сприймання тексту. Мисленнєве оброблення текстової інформації відбувається шляхом поділу тексту на смислові частини; виділення ключових слів; сортування смислових частин за їх значенням і ознаками; співвідношення вилученої інформації зі здобутими знаннями; визначення новизни отриманої інформації, можливості її використання в практичній діяльності; згортання інформації, зведення її до основних положень. Виявом (підсумком, результатом) розуміння вважають інтерпретацію тексту, тобто вміння подати власне бачення отриманої інформації [7; 8; 17]. Тому вважаємо доцільним роботу з текстовим матеріалом будувати за алгоритмом: **огляд** (швидкий перегляд усього тексту) – **читання** (повільне, вдумливе прочитання тексту, осмислення матеріалу) – **опрацювання** (визначення нового і вже відомого в тексті, проведення аналогій, порівнянь, узагальнення фактів) – **продукування** (трансформування здобутих знань, їх застосування для розв'язання сформульованих до тексту завдань). Такий алгоритм роботи з текстовим матеріалом має глибоко закріпитися у свідомості здобувачів освіти, що сприятиме усвідомленню формальної структури тексту та мовних одиниць у ньому в єдності зі смисловою.

Відтак, *етап орієнтування* передбачає усвідомлення поставленого завдання, граматичної проблеми та вироблення подальших алгоритмів

діяльності для їх розв'язання, що є підґрунтям для діяльнісного етапу формування граматичної компетентності.

Діяльнісний етап (етап виконання) формування граматичної компетентності, який передбачає формування умінь і навичок розпізнавати, визначати, аналізувати, класифікувати граматичні одиниці і структури, а також правильно і стилістично доречно вживати їх під час усного й писемного текстотворення. На цьому етапі передбачено повторюване виконання дій для закріплення теоретичних знань та формування мовних (граматичних) та мовленнєвих умінь і навичок під час виконання системи вправ і завдань, дидактичний діапазон якої охоплює когнітивні, конструктивні і комунікативні вправи на текстовій основі.

Окрім системи вправ і завдань на текстовій основі, доцільно на означеному етапі застосовувати проекти (*дослідницькі, інформаційні, практико-орієнтовані*) різноаспектної тематики, зокрема: «Мовне обличчя одногогрупника», «Грамматичний образ міста», «Вдосконалюємо мовлення» (серія теле- та радіопередач), «Мультимедійний морфологічний словник української мови» тощо, які спрямовані на стимулювання пошукової й дослідницької діяльності студентів-філологів, сприяють інтенсифікації та індивідуалізації процесу навчання, формуванню граматичної компетентності здобувачів вищої освіти загалом.

Продуктивність на діяльнісному етапі підтвердили й лінгвістичні ігри, з-поміж яких пріоритет відведено вікторинам, квестам («Мовний марафон»), рольовим іграм, брейн-рингам, настільним іграм. До прикладу: майбутнім учителям української мови і літератури запропоновано настільну лінгвістичну гру «Грамматист», зміст якої полягає у доборі лексичних одиниць до тексту за визначеними граматичними ознаками:

Завдання гри: *Доберіть до тексту картки зі словами, які відповідатимуть зазначеним граматичним ознакам.*

Розповідають, що [Прикметник, ч.р., О.в., одн., навищий ступінь порівняння (проста форма)] алхіміком [Займенник, Р.в., мн. означальний] часів вважали Альберта фон Больштедта (1193-1280р.р.) на прізвисько Альберт Великий. [Займенник, Н.в., одн. особовий] народився у Швабії – [Прикметник ч.р., М.в., одн. із заперечною часткою не-] південнонімецькому герцогстві, яке [Прислівник часу] перебувало в [Прикметник, ч.р., М.в., одн., зі зменшено-пестливим суфіксом] центрі династичних суперечок і боротьби [Прикметник, ч.р., Р.в., мн.] німецьких графів та імператорів.

Набір карток:

НАЙВИДАТНІШИМ	НАЙГАРНІШИМ	БІЛЬШ ЗНАЧУЩОЮ
УСІХ	ТИХ	ЦЬОГО
ВІН	ЙОМУ	ЇЇ
НЕВЕЛИКОМУ	ЗЕЛЕНУВАТОМУ	ВІДЧАЙДУШНОМУ
ПОСТІЙНО	ІНКОЛИ	ВЕСЕЛО
САМІСІНЬКОМУ	МАЛЕСЕНЬКИЙ	НАЙВИЩОМУ
ЧИСЛЕННИХ	ЗДОРОВЕННИХ	НУДНИХ
БЛАГОРОДНОГО	НЕВИСОКОГО	ДИВАКУВАТОГО

Правилами гри передбачено набір балів за доречний вибір граматичної форми слова відповідно до змісту. Зміст лінгвістичної гри зорієнтовує на пошукову і дослідницьку діяльність учасників освітнього процесу, групову взаємодію задля досягнення визначеної мети.

Як лінгвістичну гру під час роботи з текстом розглядаємо можливість неодноразово правити текст, залучати однокласників чи старшокласників до створення статей, їх оновлення, вдосконалення та обговорення. Вікі-ресурси створюють зручні можливості для спільного розроблення проєктів, як-от Вікіпедія (Wikipedia) – відкрита багатомовна вікі-енциклопедія, Вікіпідручник, Вікісловник, ВікіЦитати (Wikiquote), Вікіджерела (Wikisource, Вікітека) та інші.

У Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка успішно функціонує Вікі-портал (<http://wiki.kubg.edu.ua/>), в якому представлено велику кількість вікі-проектів, створених студентами та науково-педагогічними працівниками університету, наприклад: Віртуальний музей Бориса Грінченка, «Словник Грінченка та сучасність» (конкурс на кращу інтерпретацію слів Словника Бориса Грінченка), «Грінченківські студії» (дослідження молодих науковців), «Наш університет», «Я – студент», «Моя спеціальність – неповторна» та багато інших. Зазначимо, що до цих проектів можуть долучатися усі охочі студенти, що сприяє розвитку їх аналітичних та дослідницьких здібностей, умінь створювати та редагувати тексти різної тематики та жанрової належності.

Висновки. Лінгводидактичні стратегії продукування тексту корелюють із логікою сучасного освітнього процесу в університеті, розвивають у майбутніх учителів української мови і літератури граматичну ерудицію, лінгвістичну гнучкість, мовне чуття, сприяють формуванню мотивації студентів-філологів до вдосконалення індивідуальної граматичної компетентності як надважливого складника фахової. Перспективи подальших досліджень окресленої проблеми вбачаємо у розробленні інноваційного методичного інструментарію прикладного спрямування, що уможливило інтегрування освітніх складників дисциплін мовознавчого циклу задля формування граматичної компетентності здобувачів філологічної освіти

Список використаних джерел

1. Білецька І. Застосування студентами навчальних стратегій під час вивчення теоретичних дисциплін іноземної мови. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*. № 2. 2015. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua>

2. Клименко Т., Шкурко О., Амичба Д. Методика та стратегії вивчення української мови як іноземної на тлі сучасних проблем у світі. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острог: Вид-во НаУОА, 2021. Вип. 11 (79). С.8-11.
3. Сіладі В.В. Теоретичні основи застосування стратегій навчання іноземної мови. *Науковий вісник Мукачівського державного університету*, 2019. Серія «Педагогіка та психологія». Випуск 1 (9). С.210-213.
4. Любашенко О. Лінгводидактичні стратегії: проектування процесу навчання української мови у вищій школі: Монографія/за ред. С.О.Карамана. Ніжин: ТОВ Видавництво Аспект-Поліграф, 2007. 296 с.
5. Денишич Т. Лінгводидактичні стратегії як основний засіб навчання діалогічного мовлення студентів. Матеріали Міжнародних Челпанівських психолого-педагогічних читань. Том IV (12), 2014 С. 63-68 chelpanov.eeipsy.org/index.php/eeip/issue/view/15
6. Голуб, Н. , Горошкіна, О. Методи дистанційного навчання української мови. *Український Педагогічний журнал*, (4), 2023. С.148–158. <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2022-4-148-158>
7. Тарапата Є. В. Формування граматичної компетенції майбутніх учителів української мови на засадах дослідницького підходу. *Науковий часопис українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Збірник наукових праць*. Випуск 102. Київ. 2024. С.87.
8. Караман С., Караман О., Караман Р. Лінгводидактичні стратегії формування математичної компетентності суб'єктів освітнього процесу процесу під час опрацювання особливостей творення й вимови приголосних звуків української мови. *Вісник науки та освіти*. Випуск № 10 (40). 2025. Київ. С. 1715-1730. [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-10\(40\)](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-10(40))

9. Кучерук О., Караман С., Караман О., Віннікова Н. Використання ІКТ для формування фахових компетентностей у майбутніх учителів української мови і літератури. Інформаційні технології і засоби навчання. 2019. 71(3). С. 196–217.
10. Кушнір Т. Формування граматичної компетентності учнів 8 – 9 класів у процесі вивчення синтаксису: дис. ... канд. пед. наук: 13. 00. 02. Київ, 2016. 294 с.
11. Richards J.C. Limitations of the text based approach. URL: <http://www.professorjackrichards.com/limitations-of-the-text-based-approach/> (Дата звернення: 18.01.2026).
12. Шиянюк Л. Текст як основа формування риторичної культури студентів-не філологів. Вісник Львів. ун-ту. Серія філол., 2010. Вип. 50. С. 371-377.
13. Кулик О. Текстоцентричний підхід як необхідна умова формування комунікативної компетентності учнів. Українська мова і література в школах України. 2017. №7-8. С. 34-37.
14. Луценко В. Методика вивчення повнозначних частин мови на функціонально-стилістичних засадах в основній школі: дис. ... канд. пед. наук: 13. 00. 02. Херсон, 2009. 252 с.
15. Баранник Н. Розвиток граматико-стилістичних умінь у студентів філологічних факультетів у процесі самостійної роботи: дис. ... канд. пед. наук: 13. 00. 02. Київ, 2010. 253 с.
16. Горохова Т. Оптимізація методів навчання граматики української мови майбутніх учителів-словесників на засадах текстоцентричного підходу. Молодий вчений. 2018. № 6 (58). С. 138–141.
17. Тютюма Т. Формування синтаксичної компетентності майбутніх учителів української мови і літератури з використанням інформаційно-

комунікаційних технологій : дис. ... доктор філософії : 011 Освітні, педагогічні науки. Київ, 2023. 236 с.